

มโนอุปลักษณ์และหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล
ภาคพันธสัญญาเดิม
Conceptual Metaphor for God and Their Functions in the Bible:
The Old Testament

ขจิตา ศรีพุ่ม¹
Khajita Sripoom¹

Received: September 15, 2021

Revised: May 6, 2022

Accepted: May 9, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนาวิเคราะห์ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษามโนอุปลักษณ์พระเจ้าในศาสนาคริสต์ โดยนำแนวคิดทฤษฎีมโนอุปลักษณ์ของ Lakoff และ Johnson (1980) มาศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ มโนอุปลักษณ์ และหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล โดยเลือกวิเคราะห์เฉพาะภาคพันธสัญญาเดิม ประกอบไปด้วยพระธรรม 39 เล่ม รวมข้อพระธรรม 929 บท

ผลการศึกษาพบรูปภาพแบบอุปลักษณ์หลากหลายที่เป็นคำนาม คำกริยา และวลี โดยรูปภาพแบบอุปลักษณ์ เหล่านั้นแสดงมโนอุปลักษณ์พระเจ้า 9 มโนอุปลักษณ์ ได้แก่ (1) พระเจ้าเป็นเทพ (2) พระเจ้าเป็นครู (3) พระเจ้าเป็นหมอ (4) พระเจ้าเป็นแม่ทัพ (5) พระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง (6) พระเจ้าเป็นพ่อ (7) พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ (8) พระเจ้าเป็นแสงสว่าง (9) พระเจ้าเป็นอาหาร การวิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พบว่า มีหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด ได้แก่ 1. หน้าที่การอธิบายและการสร้างแบบจำลอง 2. หน้าที่ในการให้เหตุผลโดยการเปรียบเทียบ 3. หน้าที่ในการกำหนดความคิด จากการศึกษาพบว่าการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจลักษณะของพระเจ้าได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

คำสำคัญ: พระเจ้า, อุปลักษณ์, มโนอุปลักษณ์, คัมภีร์ไบเบิล

Abstract

This research was conducted to investigate conceptual metaphors for God in Christianity used in the Bible (Old Testament) (39 books, including 929 verses)

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (Lecturer, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University) E-mail: Khajita@go.buu.ac.th

using Conceptual Metaphor Theory-CMT by Lakoff and Johnson (1980) to examine words, metaphors, and functions of conceptual metaphors.

The results revealed many metaphorical expressions in terms of nouns, verbs, and phrases. There were nine different conceptual metaphors: 1) God is a supreme being; 2) God is a teacher; 3) God is a doctor; 4) God is an army leader; 5) God is a shelter; 6) God is a father; 7) God is a shepherd; 8) God is light; and 9) God is food. There are three functions of conceptual metaphors: 1) explanation and modelling, 2) reasoning by analogy 3) formulating ideas. The results indicated that metaphorical words could give readers a more concrete understanding of the nature of God.

Keywords: God, Linguistic Metaphor, Conceptual Metaphor, Bible

บทนำ

อุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบโดยการนำเอาสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนมาใช้กล่าวเพื่อเชื่อมโยงให้เข้าใจสิ่งใหม่ที่ยังไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคย เป็นการเปรียบสิ่งหนึ่งเพื่อให้เข้าใจสิ่งหนึ่ง ทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการพูดถึงได้ง่ายขึ้น โดยใช้ถ้อยคำในการเปรียบเรียกว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ เพื่อสร้างให้เกิดระบบความคิดหรือมโนอุปลักษณ์ขึ้น ดังที่ Lakoff and Johnson, 1980 (อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 83) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องมโนอุปลักษณ์ (Conceptual Metaphor Theory-CMT) ไว้ในหนังสือ Metaphors We Live by ว่า

อุปลักษณ์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาแต่เป็นเรื่องของความคิด อุปลักษณ์เป็นระบบวิธีคิดในเชิงเปรียบเทียบที่สำคัญซึ่งมนุษย์ใช้ทำความเข้าใจโลก กล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้ประสบการณ์และสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชีวิตส่วนหนึ่งด้วยการเปรียบเทียบกับประสบการณ์หรือสิ่งที่เข้าใจดีอยู่ก่อนแล้ว และถ่ายโยงความเข้าใจดังกล่าวไปยังการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่เหล่านั้น ระบบคิดในเชิงเปรียบเทียบนี้เป็นความสามารถที่มนุษย์ทุกคนมีร่วมกันและเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตของมนุษย์...

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ระบบความคิด และการเชื่อมโยงความเข้าใจในระบบความคิดของมนุษย์ โดยการถ่ายโยงความเข้าใจจากภาษาหนึ่งที่มีมนุษย์มีประสบการณ์และเข้าใจดีไปยังสิ่งที่ไม่มีความรู้หรือไม่เคยรู้จักมาก่อน โดยเชื่อมโยงความหมายผ่านการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ นันทนา วงษ์ไทย (2562: 29) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับระบบความคิดของมนุษย์ไว้ว่า “ทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานเป็นการศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับระบบความคิดของมนุษย์ การศึกษาความหมายตามแนวคิดนี้เป็นการนำเอาทฤษฎีปริชานศาสตร์ (Cognitive science) มาประยุกต์โดยมีสมมติฐานว่า ภาษาของมนุษย์สะท้อนการรับรู้ ความเข้าใจโลก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งประสบการณ์ทางร่างกาย ประสบาสัมผัสต่าง ๆ อารมณ์ความรู้สึกและสังคมวัฒนธรรม” เห็นได้ว่าทฤษฎีนี้

มีแนวคิดสำคัญคือ ภาษาสะท้อนการรับรู้ของมนุษย์ นั่นหมายความว่า นอกจากความหมายเกิดจากการใช้ภาษาของผู้ส่งสารแล้ว ความหมายยังสะท้อนมโนทัศน์ของผู้ส่งสารด้วย ดังนั้นการจะเข้าใจว่ามนุษย์คิดอะไรนั้นก็ทำได้ด้วยการศึกษาความหมายที่อยู่ในรูปภาษาที่มนุษย์แสดงออกมา และในทางกลับกันหากเราต้องการสร้างมโนทัศน์หรือระบบความคิดให้เกิดขึ้นกับผู้รับสารก็ทำได้โดยสื่อสารผ่านทางรูปภาษาเพื่อประกอบสร้างความคิดของสิ่งเหล่านั้นให้เกิดขึ้นในสมองหรือระบบคิดของผู้รับสารได้เช่นกัน

เมื่อกล่าวถึงสิ่งที่คุ้นเคย ประสบการณ์เดิม หรือสิ่งที่เข้าใจอยู่ก่อนแล้วที่ถูกนำไปใช้เปรียบเทียบเพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งที่ไม่รู้จักเพื่อทำให้เข้าใจถึงสิ่งนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีคำถามวิจัยว่า เมื่อต้องการกล่าวถึง “พระเจ้า” (GOD) (ในที่นี้หมายถึงพระเจ้าในศาสนาคริสต์) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เพราะพระเจ้าเป็นสิ่งที่เกินนามธรรมถึงขนาดที่ว่าบางคนก็ไม่เคยเชื่อมาก่อนว่าพระเจ้ามีจริง ในคัมภีร์ไบเบิลมีข้อความที่กล่าวถึงลักษณะของพระเจ้าไว้ว่า “พวกท่านไม่ได้เห็นรูปพรรณสัณฐานใด ๆ ขององค์พระผู้เป็นเจ้า” (เฉลยธรรมบัญญัติ 4:1 5) และ “พระคริสต์ทรงเป็นพระฉายาของพระเจ้าผู้ไม่ทรงปรากฏแก่ตา...” (โคโลสี 1: 15) แสดงให้เห็นว่าพระเจ้าไม่มีตัวตน ไม่มีภาพแทน หรือไม่มีรูปร่างสัญลักษณ์ใด ๆ ที่แสดงให้เห็นได้ แม้พระเจ้าจะไม่มีตัวตนแต่ในโลกนี้ก็มีผู้เชื่อว่าพระเจ้าอยู่จริงและมีผู้ที่รู้จักพระเจ้ามากมาย ดังเห็นได้ว่าในโลกนี้มีคริสต์ศาสนิกชนซึ่งนับเป็นประชากรที่มีสัดส่วนมากที่สุดในโลกที่ยอมรับถึงการมีอยู่จริงของพระเจ้า (ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในโลก ราว 2.1 พันล้านคน สำหรับในประเทศไทยนั้นจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ประชากรไทยทั้งหมดจำนวน 65,981,600 คน มีประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์ทั่วประเทศไทย จำนวน 789,376 คน คิดเป็นร้อยละ 1.19 (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2560: 149)) การที่มีคนเชื่อในพระเจ้าทั่วโลกมากเช่นนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า “พระเจ้า” ในความคิดของมนุษย์นั้นมีอยู่จริง ดังนั้นการสื่อความหมายเชิงมโนทัศน์ให้คนรู้จักพระเจ้านั้นกระทำผ่านถ้อยคำทางภาษาอย่างไร สิ่งนี้เป็นความสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยเขียนบทความวิจัยเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิมด้วยเหตุผลที่ว่าภาคพันธสัญญาเดิมเป็นเนื้อหาส่วนแรกในคัมภีร์ไบเบิลที่เริ่มตั้งแต่พระเจ้าสร้างโลก สร้างมนุษย์และสรรพสิ่งต่าง ๆ จวบจนก่อนที่พระเจ้า (ในนามพระเยซู) จะมาเกิดเป็นมนุษย์ ซึ่งในภาคนี้เป็นภาคที่พระเจ้าไม่มีตัวตนอันแทนให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ จึงมีความน่าสนใจว่าคัมภีร์นี้สร้างมโนอุปลักษณ์พระเจ้าขึ้นด้วยการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์อย่างไร วิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์มโนอุปลักษณ์และหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิม

การทบทวนวรรณกรรม

1. **อุปลักษณ์และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์** ศิริพร ภักดีมาสุข (2561: 82-91) ได้อธิบายไว้สรุปได้ว่า อุปลักษณ์เป็นประเด็นที่มีผู้สนใจกล่าวถึงมาเป็นเวลานานว่าด้วยประพันธ์ศาสตร์และ Rhetoric ซึ่งว่าด้วย วาทศิลป์ ก็มีการกล่าวถึงการใช้อุปลักษณ์ ตามความเข้าใจแต่เดิมอุปลักษณ์เป็นเครื่องมือทางวาทศิลป์ เป็นการใช้ภาษาเพื่อประดับตกแต่งถ้อยคำที่ใช้อยู่ทั่วไปให้มีลักษณะพิเศษ มีชั้นเชิงทางความคิด มีวรรณศิลป์ ด้วยเหตุนี้ ตามความคิดนี้อุปลักษณ์จึงอยู่นอกขอบเขต

ของการใช้ภาษาโดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นการใช้และการตีความอุปลักษณะนั้นจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถบางประการ อุปลักษณืจึงเป็นการใช้ภาษาของผู้ที่มีความรู้หรือมีศิลปะในการใช้ภาษาชั้นสูง อาทิ กวี หรือนักกล่าวสุนทรพจน์ ต่อมาเมื่อเสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับอุปลักษณืเพื่อชี้ให้เห็นว่าอุปลักษณืเป็นเรื่องสามัญของมนุษย์ทุกคนและเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบความคิดเป็นสำคัญ ไม่เพียงแต่เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาเท่านั้น แนวคิดดังกล่าวคือทฤษฎีเรื่องโนอุปลักษณืหรืออุปลักษณืเชิงมนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory-CMT) (เลคอฟฟ์และจอห์นสัน Lakoff and Johnson, 1980 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 82)

นันทนา วงษ์ไทย (2562: 109) ได้อธิบายเรื่องนี้ไว้ว่า แนวคิดเดิมเชื่อว่าอุปลักษณืเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อสร้างจินตนาการในบทกวีซึ่งเป็นเรื่องของภาษาที่นอกเหนือจากการใช้แบบปกติธรรมดา และเป็นเรื่องของภาษาเท่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับความคิดและการกระทำ แต่เลคอฟฟ์ และจอห์นสันมีความเห็นว่าอุปลักษณืปรากฏอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันทั้งในภาษา ความคิด และการกระทำ

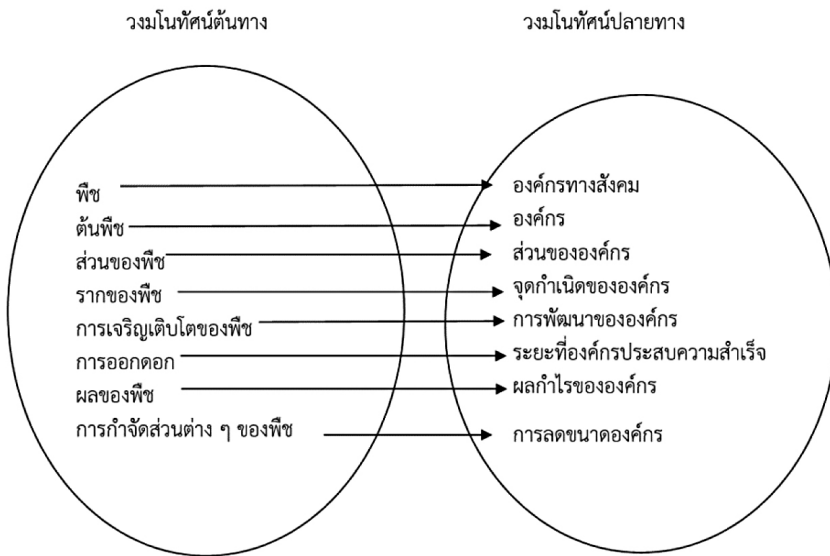
จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า อุปลักษณืหมายถึงการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ในความคิดของนักอรรถศาสตร์ปริชานเชื่อว่าอุปลักษณืเป็นการเปรียบเทียบลักษณะบางประการของสิ่งที่เข้าใจง่ายเพื่อเชื่อมโยงความคิดไปสู่ความเข้าใจในเรื่องที่เข้าใจยาก อุปลักษณืเป็นสิ่งที่สะท้อนระบบคิดของผู้ใช้ภาษาอุปลักษณืในทางปริชานไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้นแต่ยังเป็นเรื่องของความนึกคิด ความเป็นเหตุเป็นผลและความเข้าใจโลก อุปลักษณืจึงเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในความคิดและการใช้ภาษาไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะในรูปแบบ A is B เท่านั้น และไม่จำเป็นต้องมีโครงสร้างแสดงการเปรียบเทียบที่ชัดเจน การศึกษาอุปลักษณืที่ผู้ใช้ภาษาใช้เป็นการทำความเข้าใจวงมนทัศน์จากแวดวงหนึ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่า ถ้ายโยงความหมายไปสู่สิ่งที่เป็นามธรรมดังนั้นการแสดงอุปลักษณืมนทัศน์จึงประกอบไปด้วยวงมนทัศน์ต้นทางกับวงมนทัศน์ปลายทาง

2. วงมนทัศน์ต้นทางและวงมนทัศน์ปลายทาง โคเวกเซส (Kövecses, 2010 อ้างถึงใน นันทนา วงษ์ไทย 2562: 121) ได้อธิบายไว้ว่า อุปลักษณืมนทัศน์เป็นการทำความเข้าใจวงมนทัศน์ (conceptual domain) หนึ่งซึ่งมีความเป็นนามธรรมมากกว่าจากอีกวงมนทัศน์หนึ่งซึ่งมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า ทำให้เห็นว่าวงมนทัศน์ทั้งสองต้องมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการเชื่อมโยงกัน (mapping) ขององค์ประกอบทางมนทัศน์ (conceptual elements) ในวงมนทัศน์ต้นทางและวงมนทัศน์ปลายทางเพื่อทำให้เกิดอุปลักษณืมนทัศน์ขึ้นลงพิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

- ก. He works for the local branch of the bank.
- ข. They had to prune the workforce.
- ค. The organization was rooted in the old church.
- ง. There is now a flourishing black market in software there.
- จ. Employers reaped enormous benefits from cheap foreign labor.

(Kövecses, 2010, p. 10 อ้างถึงใน นันทนา วงษ์ไทย, 2562: 121)

จากประโยค ก. - จ. สามารถแสดงการเชื่อมโยงขององค์ประกอบทางมนทัศน์ในวงมนทัศน์ต้นทางและวงมนทัศน์ปลายทางได้ดังแผนภาพ

ภาพที่ 1 การเชื่อมโยงขององค์ประกอบทางมโนทัศน์ (นันทนา วงษ์ไทย 2562: 122)

อุปลักษณ์มโนทัศน์จะเชื่อมโยงโครงสร้างจากวงมโนทัศน์ต้นทางไปยังวงมโนทัศน์ปลายทางในทิศทางเดียว ไม่สวนทางกัน ความเป็นทิศทางเดียวนี้เกิดขึ้นได้แม้ว่าอุปลักษณ์มโนทัศน์ 2 อุปลักษณ์มีวงมโนทัศน์ต่างกัน

สรุปได้ว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์เป็นรูปภาพที่ใช้เพื่อทำความเข้าใจสิ่งหนึ่งจากอีกสิ่งหนึ่ง เป็นระบบวิธีคิดเชิงเปรียบเทียบที่สำคัญของมนุษย์ กล่าวคือมนุษย์เรียนรู้จากสิ่งที่เข้าใจดีอยู่ก่อน ถ่ายโยงความเข้าใจดังกล่าวไปยังสิ่งเรียนรู้ใหม่ เกิดเป็นอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ อุปลักษณ์มโนทัศน์ประกอบไปด้วยวงมโนทัศน์โดยการเชื่อมโยงความหมายจากการถ่ายโอนวงมโนทัศน์จาก 2 วงมโนทัศน์ ได้แก่ วงมโนทัศน์ที่เราต้องการทำความเข้าใจ เรียกว่า “วงมโนทัศน์ปลายทาง” (Target domain) และวงมโนทัศน์ที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เรียกว่า “วงมโนทัศน์ต้นทาง” (Source domain) ดังนั้น การศึกษาอุปลักษณ์ที่ผู้ใช้ภาษาใช้จึงเป็นการทำความเข้าใจวงมโนทัศน์จากแวดวงหนึ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่า ถ่ายโยงความหมายไปสู่ที่สิ่งที่เป็นนามธรรม ดังนั้นการแสดงอุปลักษณ์มโนทัศน์จึงประกอบไปด้วยวงมโนทัศน์ต้นทาง กับวงมโนทัศน์ปลายทาง

3. หน้าทีของอุปลักษณ์ นอกจากอุปลักษณ์จะทำหน้าที่เชื่อมโยงวงมโนทัศน์เพื่อให้เกิดความเข้าใจแล้ว อุปลักษณ์ยังทำหน้าที่ในการสื่อสารด้วย ดังที่ชาร์เตอร์ริส-แบล็ก (Charteris-Black, 2004, p. 34 อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 89) ได้แสดงแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ (Critical Metaphor Analysis-CMA) ไว้ว่า เป็นมุมมองในการวิเคราะห์อุปลักษณ์ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการระบุเจตนาและอุดมการณ์ซึ่งกำกับการใช้ภาษา ชาร์เตอร์ริส-แบล็ก (Charteris-

Black, 2004, p. 21 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 89) สนใจศึกษาอุปลักษณะโดยเห็นว่า อุปลักษณะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทั้งภาษาความคิด และหน้าที่ในการสื่อสาร โดยสรุปได้ว่าอุปลักษณะ มีคุณลักษณะทั้งทางด้านภาษา วัจนปฏิบัติศาสตร์ และปริชาณ ในแง่คุณลักษณะทางวัจนปฏิบัติ ศาสตร์นั้น การใช้อุปลักษณะมีแรงจูงใจจากจุดประสงค์ในการโน้มน้าวใจ (Charteris-Black, 2005, p. 14-15 อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 89-90)

โกทลี (Goaltly, 1998 อ้างถึงใน Charles, 2012: 75-76) ได้แสดงหน้าที่ของอุปลักษณะไว้ 12 ลักษณะ แบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 หน้าที่ในการถ่ายทอดความคิด กลุ่มที่ 2 หน้าที่ในการถ่ายทอดความคิดและมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มที่ 3 หน้าที่ด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มที่ 4 หน้าที่ด้านข้อความ และกลุ่มที่ 5 หน้าที่ทางสังคม หน้าที่ของอุปลักษณะทั้ง 12 ลักษณะมีดังนี้ (กลุ่มที่ 1) 1. การเติมช่องว่างของคำศัพท์ 2. การอธิบายและการสร้างแบบจำลอง 3. การปรับวิธีคิด ให้เกิดแนวคิดใหม่ (กลุ่มที่ 2) 4.การให้เหตุผลโดยการเปรียบเทียบ 5. การกำหนดความคิด (กลุ่มที่ 3) 6. การแสดงเจตคติทางอารมณ์ 7. การตกแต่งถ้อยคำให้สละสลวย 8. การอุปมาอุปไมยเพื่อเรียกร้อง ให้ดำเนินการและแก้ปัญหา (กลุ่มที่ 4) 9. การจัดโครงสร้างข้อความ 10. การเพิ่มความน่าจดจำ สร้างความโดดเด่นของ (กลุ่มที่ 5) 11. การปลุกฝังความใกล้ชิด 12. การสร้างเรื่องซ้ำขึ้นและเกม

สรุปได้ว่า นอกจากอุปลักษณะมีหน้าที่ตามคุณลักษณะทางภาษา หน้าที่ทางระดับปริชาณแล้ว ยังมีหน้าที่ในการถ่ายทอดความคิด ด้านบุคคลสัมพันธ์ ด้านการเรียบเรียงความ และหน้าที่ ด้านสังคมด้วย

จากการทบทวนงานวิจัยพบงานวิจัยที่ศึกษาด้านอุปลักษณะและมโนอุปลักษณะที่น่าสนใจ ดังนี้ พราวพรรณ ผลบุญ (2561) ศึกษาเรื่องอุปลักษณะเชิงมนต์ศน์จากบทเพลง J Pop และความ สัมพันธ์ระหว่างอุปลักษณะกับมนต์ศน์ของสังคมญี่ปุ่น พบว่าอุปลักษณะทั้งหมดเกิดจากการนำคำที่ อยู่ในวงความหมายต้นทางถ่ายทอดไปยังความหมายไปสู่ความรัก ผู้มีความรัก ผู้ขายและผู้หญิง ในด้าน คุณลักษณะ คุณสมบัติ คุณค่า บทบาท หน้าที่ พฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงมุมมองความคิดและ วัฒนธรรมที่ปรากฏในภาษาญี่ปุ่น กรรณก รัมมะอัสต์ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบ อุปลักษณะความรักในเพลงลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล พบอุปลักษณะเชิงมนต์ศน์เกี่ยวกับความรัก 16 อุปลักษณะ โดยอุปลักษณะความรักในเพลงลูกทุ่งยุคก่อนสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมชนบทและวิถี การดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายในขณะที่เพลงไทยลูกทุ่งยุคปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของ สังคมเมืองที่มีอิทธิพลไปสู่สังคมชนบท และงานของวรรณภา เพ็ชรกิจ และสุราสินี ปิยพสุนทร (2560) ศึกษาเรื่องมโนอุปลักษณะและมุมมองของพสกนิกรไทยต่อในหลวง ผลการวิจัยพบรูปแบบ อุปลักษณะที่หลากหลายเป็นคำและวลีจาก 9 มโนทัศน์ที่แตกต่างกัน

งานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากคัมภีร์ไบเบิลผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ พระเจ้าและคัมภีร์ไบเบิล ดังนี้ พระเจ้าหรือพระคริสต์ มาจากภาษากรีกว่า “คริสต์อส” แปลว่า ผู้ได้รับการเจิม (ให้เป็นตัวแทนของพระเจ้า) ดังนั้นพระเจ้าจึงหมายถึงผู้ได้รับการเจิม เป็นพระเจ้า ในศาสนาคริสต์อันเป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยมคือนับถือพระเจ้าพระองค์เดียว โดยหลักการของ ศาสนาคริสต์ถือว่ามนุษย์ทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2562) ดังนั้นพระเจ้าจึง เป็นมโนทัศน์ที่สำคัญของชาวคริสต์

ไบเบิล หมายถึง คัมภีร์ไบเบิล (The Bible หรือ Holy Bible) หรือพระคริสตธรรมคัมภีร์ ในภาษาไทย เป็นคัมภีร์หลักของศาสนาคริสต์ซึ่งมีที่มาจากภาษากรีกโบราณ (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2560: 161) เสรี พงศ์พิศ (2529: 119-120) ได้ให้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิลไว้ว่า คำว่า Bible ในภาษาอังกฤษมาจากคำว่า Biblia ซึ่งเป็นภาษาละตินและภาษากรีก เป็นพหูพจน์ของคำว่า Biblion ซึ่งแปลว่า “หนังสือ” ตามรากศัพท์เดิม คำว่า ไบเบิล จึงหมายถึง “หนังสือหลายเล่ม” (The Books) เรียกกันเช่นนี้เพราะพระคัมภีร์ไบเบิลประกอบด้วย “หนังสือหลายเล่ม” รวมกันเข้าเป็นเล่มเดียว เป็นคัมภีร์ซึ่งชาวคริสต์ถือว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ เพราะเป็นพระวาจาของพระเจ้า (The Word of God) ผู้ได้ตรัสกับมนุษย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์เป็นหนังสือซึ่งเปิดเผย (Revelation) รหัสธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์และโลก เกี่ยวกับความเป็นมา จุดหมายและความหมายของชีวิต เพื่อให้มนุษย์ไปถึงความหลุดพ้นหรืออีกนัยหนึ่งคือไปหาพระเจ้าได้ ไบเบิลเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์เพราะเชื่อว่าพระเจ้าทรงดลใจผู้เขียนให้ถ่ายทอดสิ่งที่พระองค์ทรงต้องการเปิดเผยให้มนุษย์ทราบ พระคัมภีร์ไบเบิลแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคที่หนึ่งคือพันธสัญญาเดิม (Old Testament) ภาคที่สองคือพันธสัญญาใหม่ (New Testament) สรุปได้ว่า ไบเบิลเป็นคัมภีร์หลักของศาสนาคริสต์ ใช้เผยแผ่และอ่านกันในหมู่คริสต์ศาสนิกชน คัมภีร์ไบเบิลแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคที่หนึ่งคือพันธสัญญาเดิมตามนิยามโปรเตสแตนท์ มี 39 เล่ม และภาคที่สองคือพันธสัญญาใหม่ มี 27 เล่ม รวมเป็น 66 เล่ม

งานวิจัยทางด้านภาษาที่ศึกษาเกี่ยวกับไบเบิลที่น่าสนใจมีดังนี้ โปรตปราน ธรรมสอน (2544) ศึกษาเปรียบเทียบระบบสรรพนามในงานแปลพระคัมภีร์ไบเบิล ฉบับ 1971 และฉบับอ่านง่าย เพื่อศึกษาการแปลคำสรรพนามในพระกิตติคุณลูกา พบว่ามีการใช้คำสรรพนามที่แตกต่างกันมากกว่าเหมือนกันโดยมีปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจัยทางสังคมเรื่องสถานะและความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา และพบว่าเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของคณะผู้แปลมีผลต่อรูปแบบการแปลสรรพนาม โดยเล่มที่เน้นภาษาเขียนจะใช้ภาษาเป็นทางการเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของตัวบท แต่เล่มฉบับอ่านง่ายจะเน้นการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการเหมือนภาษาที่พูดในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์ที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล ภาคพันธสัญญาเดิม
2. วิเคราะห์แนวโน้มอุปลักษณ์และหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล ภาคพันธสัญญาเดิม

ขอบเขตการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือศึกษาจากรูปภาษาที่ปรากฏอุปลักษณ์ของพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลเฉพาะภาคพันธสัญญาเดิมเท่านั้น เพราะสนใจศึกษาการใช้ถ้อยคำ อุปลักษณ์ และการสร้างมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลส่วนแรกที่มีเนื้อหาก่อนที่พระเยซูมาเกิดเป็นมนุษย์นั้นมีการใช้อุปลักษณ์อย่างไร เก็บรวบรวมข้อมูลจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิม ฉบับมาตรฐาน 2011 สงวนลิขสิทธิ์ 2011 โดยสมาคม

พระคริสตธรรมไทย ประกอบไปด้วยพระธรรม 39 เล่ม รวมข้อพระธรรม 929 บท การอ้างอิงข้อพระคัมภีร์จะใช้วงเล็บชื่อพระธรรม บท และข้อพระคัมภีร์ไว้ท้ายข้อความ เช่น (ปฐมกาล 48:3) หมายถึง ข้อความอยู่ในพระธรรมปฐมกาล บทที่ 48 ข้อที่ 3 คำว่า “ผู้เชื่อ” ในงานวิจัยนี้หมายถึงผู้อ่านไบเบิลและเชื่อในคำสอนของพระเจ้าที่อยู่ในไบเบิล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณานาวิเคราะห์ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิจัยดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยคัดเลือกภาษาที่มีการกล่าวถึงลักษณะของพระเจ้าในรูปแบบการอุปลักษณ์ทั้งที่เป็นการเปรียบเทียบมีโครงสร้าง (A is B) เช่น พระเจ้าเป็นโล่ และเก็บรูปภาษาอุปลักษณ์แบบที่ไม่มีโครงสร้างการเปรียบเทียบ แต่อยู่ในรูปของถ้อยคำ อุปลักษณ์ เช่น พระองค์ทรงให้ผู้ท่กระหายได้อิมเอม และผู้ที่หิว พระองค์ทรงให้เขาหน้าใจด้วยของดี

1.2 คำและวลีที่มีความหมายถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลนั้นมีหลายคำ อาทิ พระเจ้า พระยาห์เวห์ พระยาเวห์พระเจ้า พระองค์ องค์เจ้านาย เป็นต้น การเก็บคำกริยาต่าง ๆ อาจจะอยู่ร่วมกับคำกริยาราชศัพท์ว่า ทรง ทรงเป็น และคำนามราชศัพท์ เพราะในคัมภีร์ไบเบิลมักจะกล่าวถึงพระเจ้าเสมือนเป็นกษัตริย์จึงใช้คำราชศัพท์ร่วมด้วย

1.3 เมื่อพบถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับพระเจ้าผู้วิจัยรวบรวมและพิจารณาว่ามีการใช้อุปลักษณ์เหล่านั้นมากน้อยเพียงใด และหากมีมากพอคือมีมากกว่า 5 ถ้อยคำขึ้นไปจัดจะเป็นมโนอุปลักษณ์ แต่หากมีไม่มากพอน้อยกว่า 5 ถ้อยคำจะไม่เก็บมาวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์อุปลักษณ์ใช้แนวคิดทฤษฎีมนออุปลักษณ์ ของ จอร์จ เลคอฟ (George Lakoff) และ มาร์ก จอห์นสัน (Mark Johnson) ที่นำเสนอไว้ในหนังสือ Metaphor We Live By (Lakoff and Johnson, 1980) เมื่อได้ถ้อยคำอุปลักษณ์แล้วนำมาจัดกลุ่มอุปลักษณ์ แสดงผลการวิเคราะห์โดยการแสดงแผนภูมิการเชื่อมโยง (mapping) มโนทัศน์จากมโนทัศน์ต้นทางไปยังมโนทัศน์ปลายทาง โดยมโนทัศน์ปลายทางจะใช้คำว่า พระเจ้า และมโนทัศน์ต้นทางจะเลือกความหมายของรูปอุปลักษณ์ที่พบจากกลุ่มคำมโนทัศน์ต้นทาง

2.2 การวิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณ์ ใช้แนวคิดการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ (Critical Metaphor Analysis - CMA) ของชาร์เตอร์ส-แบล็ก (Charteris-Black, 2004: 34 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 89) และการจำแนกหน้าที่ของอุปลักษณ์ตามแนวคิดของโกทลี (Goaltly, 1998 อ้างถึงใน Charles Thursby Denroche, 2012: 75-76) การวิเคราะห์นี้จะทำให้เห็นหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มคำจากมโนทัศน์อื่นถูกนำมาใช้เป็นอุปลักษณ์และการเปรียบเทียบสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับพระเจ้าจำนวน 9 มโนทัศน์ ดังนี้

1. **มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นเทพ”** มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเทพ แสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 15 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ การอัครรรย สิ่งอัครรรย บันดาล การครอบครอง ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ สง่าราศี พระสิริ นามวลี จอมของ สิ่งสารพัด คำกริยา ทรงฤทธิ์ พิทักษ์รักษา เฝ้ารักษา กริยาวลี เหนือฟ้าสวรรค์ ดำรงอยู่นิรันดร์ อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเทพเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า เทพ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่อยู่เหนือสิ่งอื่นใด มีฤทธิ์เดชอำนาจ ปกป้องรักษาพิทักษ์ผู้อยู่ในครอบครองได้ เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่า พระเจ้าเป็นผู้ปกป้อง คุ้มครอง และมีฤทธิ์เดชทำการอัครรรยต่าง ๆ ได้ และเปรียบผู้เชื่อเป็นบุคคลธรรมดาที่ต้องการการอัครรรยที่หลบพ้นจากสิ่งเหนือธรรมชาติเพื่อให้รู้สึกว่าได้รับการปกป้อง คุ้มครอง ดูแล ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(1) ยาโคบจึงพูดกับโยเซฟว่า “พระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ ได้สำแดงพระองค์แก่พ่อที่ตำบลลูสในดินแดนคานาอัน ทรงอวยพรแก่พ่อ (ปฐมกาล 48:3)

(2) ขอทรงเปิดตาข้าพระองค์ เพื่อข้าพระองค์จะเห็นสิ่งอัครรรยจากธรรมบัญญัติของพระองค์ (สดุดี 119:18)

(3) ข้าแต่พระยาห์เวห์ ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ สง่าราศี ชัยชนะ และความโอ้อา ตระการเป็นของพระองค์ เพราะทุกสิ่งที่มีอยู่ในฟ้าสวรรค์ และในแผ่นดินโลกเป็นของพระองค์ ข้าแต่พระยาห์เวห์ ราชอาณาจักรเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงเป็นที่ยกย่องเป็นจอมของ สิ่งสารพัด (1 พงศาวดาร 29:11)

(4) นี่แน่ะ เราอยู่กับเจ้า และจะพิทักษ์รักษาเจ้าทุกแห่งหนที่เจ้าไป และจะนำเจ้ากลับมายังดินแดนนี้ เพราะเราจะไม่ทอดทิ้งเจ้า จนกว่าเราจะได้ทำสิ่งซึ่งเราพูดไว้กับเจ้า” (ปฐมกาล 28:15)

ตารางที่ 1 การเชื่อมโยงในระดับบริษานระหว่างคุณสมบัติของเทพและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “เทพ”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ จอมของสิ่งสารพัด เหนือฟ้าสวรรค์ ดำรงอยู่นิรันดร์ ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ สง่าราศี พระสิริ	พระเจ้า
การครอบครอง พิทักษ์รักษา เฝ้ารักษา	คำสอนของพระเจ้าที่ทำให้ผู้เชื่อมีแนวทางในการใช้ชีวิตและมีหนทางแก้ปัญหาในชีวิต
การอัครรรย บันดาล สิ่งอัครรรย พระอานุภาพ นิรันดร์ ฤทธิ์เดช อันเลิศ ทรงฤทธิ์	ปัญหาในชีวิตผู้เชื่อได้รับการแก้ไข ผู้เชื่อหายจากความทุกข์กังวลต่าง ๆ

2. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นครู” มโนอุปลักษณ์ พระเจ้าเป็นครู แสดงให้เห็นจาก ถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 7 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม ผู้สั่งสอน ผู้ได้รับการสั่งสอน คำกริยา สอน สั่งสอน เทศนา ปลุกहुให้ฟัง ฟัง อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นครูเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า ครู ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนสั่งให้ความรู้ เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่าพระเจ้าเป็นครูอาจารย์ เป็นผู้สั่งสอน และแสดงให้เห็นว่าเปรียบผู้เชื่อว่าเป็นลูกศิษย์ เป็นผู้ที่มาขอความรู้ เมื่อครูให้ความรู้ต่าง ๆ ศิษย์ก็จะได้รับความรู้ไปใช้ในชีวิตรก็เปรียบเหมือนเมื่อผู้เชื่อได้อ่านได้ฟังพระธรรมคำสอนที่พระเจ้าได้สอนไว้และนำไปปฏิบัติก็จะเกิดผล ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(5) เพราะพระองค์ทรงสอนเขาอย่างถูกต้อง พระเจ้าของเขาทรงสั่งสอนเขา (อิสยาห์ 28:26)

(6) พระยาห์เวห์ประเสริฐและเที่ยงธรรม ดังนั้นจึงทรงสั่งสอนพระมรรคาแก่คนบาป (สดุดี 25:8)

(7) ดุเถิด พระเจ้าทรงเป็นที่ยกย่องด้วยพละานุภาพของพระองค์ ผู้ใดเป็นผู้สั่งสอนเหมือนอย่างพระองค์เล่า (โยบ 36:22)

(8) พระยาห์เวห์องค์เจ้านายประทานแก่ข้าพเจ้า ให้มีลิ้นของผู้ที่ได้รับการสั่งสอน เพื่อข้าพเจ้าจะรู้จักการคำชู คือคำชูผู้อดโรยด้วยถ้อยคำ ทุก ๆ ข้าพระองค์ทรงปลุก พระองค์ทรงปลุกหูของข้าพเจ้า เพื่อให้ฟังเหมือนอย่างคนได้รับการสั่งสอน (อิสยาห์ 50:4)

ตารางที่ 2 การเชื่อมโยงในระดับปริธานระหว่างคุณสมบัติของครูและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “ครู”		มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
ผู้สั่งสอน	→	พระเจ้า
คนได้รับการสั่งสอน	→	ผู้เชื่อ
สอน สั่งสอน เทศนา ปลุกहुให้ฟัง	→	พระเจ้าให้แนวทางการดำเนินชีวิต
ฟัง	→	ผู้เชื่อได้ยินและรับรู้แนวทางการดำเนินชีวิต

3. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นหมอ” มโนอุปลักษณ์ พระเจ้าเป็นหมอ แสดงให้เห็นจากถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 13 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม แพทย์ โรค คำกริยา ล้ม ประคอง พยุง เยี่ยมเยียน รักษา หาย กริยาวลี รักษาโรค รับการรักษา ไล่ชีวิต พ้นแผล บาดแผล อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นหมอเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า หมอ ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รักษาผู้บาดเจ็บหรือผู้เป็นโรคร้ายให้หายดี เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นผู้รักษา

อาการป่วยและผู้เชื่อเป็นผู้ป่วย มีอาการเจ็บไข้ ไม่สบาย เปรียบกับที่ผู้เชื่อมีปัญหาหนักในชีวิต ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ต้องได้รับการรักษาเท่ากับเหมือนเป็นโรคที่ต้องการการรักษา ผู้เชื่อที่มีปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตเมื่อมีพระเจ้าก็เหมือนมีผู้ช่วยทำให้ปัญหาต่าง ๆ หาย หรือคลายความยากลำบากลงได้ ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(9) พระองค์ตรัสว่า “ถ้าเจ้าใส่ใจฟังพระสุรเสียงของพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า และทำสิ่งที่ถูกต้องในสายพระเนตรของพระองค์ อีกทั้งเจียฟูฟังพระบัญญัติของพระองค์ และรักษากฎเกณฑ์ของพระองค์ทุกประการแล้ว โรคต่าง ๆ ซึ่งเร้านดาลให้เกิดแก่คนอียิปต์นั้น เราจะไม่ให้เกิดขึ้นกับเจ้าเลย เพราะเราคือยาห์เวห์แพทย์ของเจ้า” (อพยพ 15:26)

(10) พระยาห์เวห์ทรงประคองทุกคนที่กำลังจะล้มและทรงพยุงทุกคนที่โน้มตัวลงให้ลุกขึ้น (สดุดี 145:14) เมื่อมีความทุกข์ลำบาก

(11) ข้าแต่พระยาห์เวห์ ขอทรงรักษาข้าพระองค์ แล้วข้าพระองค์จะได้รับการรักษา ขอทรงช่วยข้าพระองค์ให้รอด ข้าพระองค์จึงจะรอดได้ เพราะพระองค์ทรงเป็นที่สรรเสริญของข้าพระองค์ (เยเรมีย์ 17:14)

(12) “ผู้ทรงภัยความชั่วทั้งสิ้นของเจ้า ผู้ทรงรักษาโรคทั้งสิ้นของเจ้า ผู้ทรงไถ่ชีวิตของเจ้ามาจากหลุมมรณะ ...” (สดุดี 103:3-5)

ตารางที่ 3 การเชื่อมโยงในระดับปริชาณะระหว่างคุณสมบัติของหมอและพระเจ้า

มโนทัศน์ดันทาง “หมอ”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
แพทย์	พระเจ้า
คนเจ็บป่วย	ผู้เชื่อ
โรค บาดแผล ล้ม	ความทุกข์ ผิดหวัง ความเศร้าโศก ปัญหาที่ผู้เชื่อต้องเจอ
ประคอง พยุง เยี่ยมเยียน รักษา รักษาโรค	พระเจ้าทำให้ผู้เชื่อหายความวิตกกังวล ช่วยให้มีกำลังใจ เสริมกำลังใจให้ผู้เชื่อแก้ไขปัญหาและผ่านพ้นอุปสรรคในชีวิตได้
ให้บริการรักษา หาย	ผู้เชื่อหลุดพ้นปัญหา คลายความทุกข์ใจ

4. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นแม่ทัพ” มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นแม่ทัพ แสดงให้เห็นได้จากถ้อยคำ อุปลักษณ์จำนวน 35 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม จอมทัพ นักรบ ศัตรู ผู้ข่มเหง ข้าศึก คู่ริ กองทัพ ค่าย คทา ธาตุพระกร สงคราม คำกริยา รบสู้รบ เติลตหนี ต่อสู้ ขวัญหนีตีฝอย สงบ หนาวกลัว หนาวหวั่นพรั่นพรึง ตื่นตระหนกตกใจ ชัยชนะ แดกฉานชานเซ็น ชับไล่ กัมหวั สยบ พักสงบ หัก ฟัน เฆ ทำลาย พิณาศ นำหน้า กริยาวลี ปราบศัตรู เดินทัพ กำจัดศัตรู ช่วยเจ้าให้พ้นจากเหล่าศัตรู อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นแม่ทัพเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความ

หมายต้นทางว่าแม่ทัพ ซึ่งหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการออกรบ เพื่อต่อสู้ชิงชัยหรือในการทำสงคราม มีหน้าที่ปกป้องอันตรายไม่ให้เกิดแก่กองทัพ เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่า การมีพระเจ้าเป็นการที่ผู้เชื่อจะมีผู้คอยต่อสู้แทนเมื่อเจอปัญหา พระเจ้าจะเป็นผู้คอยคุ้มกัน ปกป้อง เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคทางใจ เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว ความหวาดหวั่น หรืออุปสรรคทางกาย อันเป็นปัญหาที่ต้องประสบพบเจอ เช่น เจอคนอื่นข่มเหง รังแก การที่ผู้เชื่อเชื่อในพระเจ้าและรู้ว่าพระเจ้าจะเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองเหมือนแม่ทัพหรือจอมทัพที่คอยสู้รบแทน ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(13) พระยาห์เวห์จอมทัพสถิตกับเราทั้งหลายพระเจ้าของยาโคบทรงเป็นที่กำบังอันแข็งแกร่งของเรา เเส-ลาห์ (สดุดี 46:11)

(14) พระยาห์เวห์จะทรงรบแทนท่านทั้งหลาย พวกท่านจงสงบอยู่เถิด” (อพยพ 14:14)

(15) แท้จริงพระหัตถ์พระยาห์เวห์ทรงต่อสู้พวกเขา ทรงทำลายพวกเขาจากท่ามกลางค่าย จนพวกเขาพินาศหมดสิ้นเกลี้ยง (ธรรมบัญญัติ 2:15)

(16) พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าทรงอยู่ท่ามกลางเจ้าเป็นนักรบผู้ทรงช่วยให้รอด พระองค์จะทรงเปรมปรีดิ์เพราะเจ้าด้วยความยินดีและทรงสงบในความรักของพระองค์ พระองค์จะทรงเรีงรำเพราะเจ้าด้วยการร้องเพลงเสียงดัง (เศฟันยาห์ 3:17)

ตารางที่ 4 การเชื่อมโยงในระดับปริขานระหว่างคุณสมบัติของแม่ทัพและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “จอมทัพ”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
จอมทัพ นักรบ กองทัพ	พระเจ้า
สงคราม ศัตรู ผู้ข่มเหง ข้าศึก คู่อริ	อุปสรรค ปัญหา ความยากลำบาก ความทุกข์ใจในชีวิตผู้เชื่อ
ขวัญหนีดีฝ่อ หวาดกลัว หวาดหวั่น พริ้นพริ้ง ตื่นตระหนกตกใจ	ผู้เชื่อมีความทุกข์ใจ กังวลใจ และกลัวกับปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอ
นำหน้า รบ สู้รบ ต่อสู้ ช่วยเจ้าให้พ้น จากเหล่าศัตรูปราบศัตรูเดินทัพ ขับไล่ หัก ฟัน เฆา คทา ธาทรพระกร ทำลาย กำจัดศัตรู	คำสอนของพระเจ้าเป็นเครื่องชี้นำให้ผู้เชื่อปฏิบัติตามเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคในชีวิต
เดลิตหนี ชัยชนะ แดกฉานชานเซ็น กัมหัว สยบ สงบ พักสงบ พินาศ	ผู้เชื่อที่ผ่านพ้นอุปสรรค แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ความยากลำบากและความทุกข์ใจในชีวิตหายไป

5. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง” มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง แสดงให้เห็นได้จากถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 19 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม โล่ ตั้ง ป้อมปราการ ศิลา

ศิลาลี้ภัย ที่ลี้ภัย ความสุข นามวลี ทุกคนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์ โล่กำบังอันแข็งแกร่ง ผู้ที่เข้ามาลี้ภัย ป้อมแห่งความรอด หอคอยแข็งแกร่ง ที่กำบังอันแข็งแกร่ง คำกริยา ล้อม อย่างกลัว ลี้ภัย ปกป้อง หลบ กริยาวิไล อาศัยอยู่อย่างปลอดภัย อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย เป็นการเชื่อมโยง มโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า เครื่องกำบังภัย ซึ่งหมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นอุปกรณ์ ปกป้องให้รอดพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมาย ปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าในยามที่มีภัย มีปัญหา หรือเผชิญ อุปสรรคใด ๆ ผู้ที่เชื่อในพระเจ้าจะมีพระเจ้าเป็นเครื่องป้องกันภัยอันตรายเหล่านั้นไม่ให้ภัยต่าง ๆ มาทำร้ายให้ตัวเองเกิดความยากลำบากหรือเจ็บปวดได้ ดังนั้นเมื่อเปรียบว่าผู้เชื่อมีเครื่องกำบังภัย ก็จะทำให้ผู้เชื่อรู้สึกสงบเมื่อเจอปัญหาต่าง ๆ หรือรู้ว่าแม้จะพบเจอปัญหาที่หนักหนาเพียงใด ก็จะมีพระเจ้าอยู่ใกล้และปกป้องภัย ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(17) พระยาห์เวห์จอมทัพสถิตกับเราทั้งหลายพระเจ้าของยาโคบทรงเป็นที่กำบังอัน แข็งแกร่งของเราเสลาห์ (สดุดี 46:11)

(18) ภายหลังสิ่งเหล่านี้พระคัมภีร์ของพระยาห์เวห์มาถึงอับรามทางนิมิตว่า “อับราม เอ๋ย เจ้าอย่างกลัวเลย เราเป็นโล่ของเจ้า บำเหน็จของเจ้าจะมากมายนัก” (ปฐมกาล 15:1)

(19) พระองค์จะทรงปกท่านไว้ด้วยปีกของพระองค์และท่านจะลี้ภัยอยู่ใต้ปีกของ พระองค์ความซื่อสัตย์ของพระองค์เป็นโล่และเป็นดั่ง (สดุดี 91:4)

(20) ขอรทงเป็นศิลาลี้ภัยของข้าพระองค์ ที่ข้าพระองค์จะเข้าไปหลบได้เสมอ ขอรทง บัญชาให้ช่วยข้าพระองค์ให้รอด เพราะพระองค์ทรงเป็นศิลาและป้อมปราการของข้าพระองค์ (สดุดี 71:3)

ตารางที่ 5 การเชื่อมโยงในระดับปริขานระหว่างคุณสมบัติของเครื่องกำบังและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “เครื่องกำบังภัย”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
โล่ ที่ลี้ภัย ดั่ง ที่กำบังอันแข็งแกร่ง ป้อมปราการ ศิลา ศิลาลี้ภัย ป้อมแห่งความรอด หอคอยแข็งแกร่ง	พระเจ้า
ทุกคนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์	ผู้เชื่อ
อาศัยอยู่อย่างปลอดภัย ล้อม ความสุข อย่างกลัว ปกป้อง หลบ ลี้ภัย	ผู้เชื่อรู้สึกว่ามีชีวิตมีความสุขปลอดภัย

6. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นพ่อ” มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ แสดงให้เห็นได้ จากถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 17 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม พ่อ บิดา พระบิดา พระผู้สร้าง บุตร ลูก คำกริยา ก่อร่างสร้าง สร้าง ให้กำเนิด อุ้ม อุ้มลูก อุ้มชู โอบอ้อม ตีสอน เลี้ยงดู เติบโต กริยาวิไล สหาย ในวัยเยาว์ บั้นเจ็ดตั้งแต่ในครรภ์ อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า พ่อ ซึ่งหมายถึง ผู้ให้กำเนิดลูก มีหน้าที่เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน

ดูแลลูก เมื่อมีการถ่ายโยงความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบว่าพระเจ้าเป็นพ่อ และแสดงให้เห็นว่าผู้เชื่อเป็นลูก พ่อเป็นผู้ที่ให้กำเนิด คอยเลี้ยงดู ชี้แนะแนวทาง ให้คำสอน และทำโทษเมื่อลูกทำผิด เปรียบได้กับพระเจ้าที่มีถ้อยคำเป็นคำสอน และมีการให้ความรักแก่ผู้ที่เชื่อ การเรียกผู้เชื่อว่าลูก ทำให้เห็นว่าพระเจ้ามีความรัก มีความหวังดีกับผู้เชื่อเสมือนที่พ่อมีต่อลูก ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(21) และในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งท่านได้เห็นพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรงอุ้มชูท่าน ดังพ่ออุ้มลูกของตนตลอดทางที่พวกท่านไปนั้น จนท่านทั้งหลายได้มาถึงที่นี่’ (เฉลยธรรมบัญญัติ 1:31)

(22) จงตระหนักในใจเถิดว่า พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรงติสอนท่าน เหมือนกับบิดาติสอนบุตรของตนเช่นกัน (เฉลยธรรมบัญญัติ 8:5)

(23) เจ้าเพียงจะเรียกเราไม่ใช่หรือว่า พระบิดาของข้าพระองค์ พระองค์ทรงเป็นสหายในวัยเยาว์ของข้าพระองค์ (เยเรมีย์ 3:4)

ตารางที่ 6 การเชื่อมโยงในระดับปริชาณระหว่างคุณสมบัติของพ่อและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “พ่อ”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
พ่อ บิดา พระบิดา พระผู้สร้าง สหายในวัยเยาว์	พระเจ้า
บุตร ลูก	ผู้เชื่อ
ก่อร่างสร้าง สร้าง ปันเจ้าตั้งแต่ในครรภ์ ให้กำเนิด	ผู้เชื่อได้เรียนรู้คำสอนของพระเจ้า
อุ้ม อุ้มลูก อุ้มชู โอบอุ้ม ติสอน เลี้ยงดู เติบโต	คำสั่งสอนของพระเจ้าทำให้ผู้เชื่อมีชีวิตที่ดีขึ้น

7. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ” มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะแสดงให้เห็นได้จากถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 19 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม ฝูงแกะ ผู้เลี้ยงแกะ ลูกแกะ แม่แกะ ลูกอ่อน ภูเขา ลานหญ้า นามาสี ผู้เลี้ยงแท้จริง แกะของเรา แกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์ แกะที่หายไป ลานหญ้าที่ดี ทุ่งหญ้าอุดม คำกริยา เลี้ยง อุ้ม เลี้ยง หลงเจิน เลี้ยงดู อุ้มชู อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่าคนเลี้ยงแกะ ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูดูแล นำทางเพื่อต้อนรับแกะไปกินน้ำกินอาหาร เมื่อมีการถ่ายโยงความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่าพระเจ้าเป็นผู้เลี้ยงแกะและแสดงให้เห็นว่าเปรียบผู้เชื่อว่าเป็นแกะ ตามคุณลักษณะของสัตว์ประเภทแกะนั้นเป็นสัตว์ที่เชื่อง เลี้ยงง่าย อยู่ร่วมกันเป็นฝูง กิน นอน เดินเข้าและออกจากคอกไปหาแหล่งน้ำแหล่งอาหารโดยต้องมีคนดูแลสั่งการ ผู้สั่งการควบคุมและดูแลลูกแกะก็คือผู้เลี้ยงแกะ ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(24) จงรู้เถิดว่า พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าคือพระองค์เองที่ทรงสร้างเราทั้งหลาย และเราก็เป็นของพระองค์เราเป็นประชากรของพระองค์เป็นแกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์ (สดุดี 100:3)

(25) พระองค์จะทรงเลี้ยงฝูงแกะของพระองค์เหมือนผู้เลี้ยงแกะพระองค์จะทรงรวบรวมลูกแกะไว้ด้วยพระกรของพระองค์พระองค์จะทรงอุ้มไว้ที่พระทรงและจะค่อย ๆ นำแม่แกะที่มีลูกอ่อน (อิสยาห์ 40:11)

(26) “เพราะว่า พระยาห์เวห์องค์เจ้านายตรัสตั้งนี้ว่า ดูลิ เรา คือเราเองจะค้นหาแกะของเรา และจะเสาะหาแกะ เหมือนผู้เลี้ยงแกะเสาะหาฝูงแกะเมื่อเขาอยู่ท่ามกลางแกะของเขาที่กระจัดกระจายไป เราก็จะเสาะหาแกะของเราเช่นนั้น ... แล้วเราจะเลี้ยงเขาบนภูเขาของอิสราเอล ใกล้ห้วยทั้งหลายและในทุกแห่งของประเทศนั้นที่สามารถอาศัยได้ เราจะเลี้ยงพวกเขาในทุ่งหญ้าที่ดีและลานหญ้าของเขาจะอยู่บนภูเขาสูง...” (เอเสเคียล 34:11-15)

ตารางที่ 7 การเชื่อมโยงในระดับบริหารระหว่างคุณสมบัติของผู้เลี้ยงแกะและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “คนเลี้ยงแกะ”		มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
ผู้เลี้ยงแกะ ผู้เลี้ยงแท้จริง ผู้เลี้ยงแกะ	➡	พระเจ้า
ฝูงแกะ ลูกแกะ แม่แกะ ลูกอ่อน ภูเขา ลานหญ้า แกะของเรา แกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์	➡	ผู้เชื่อ
เลี้ยง เลี้ยงดู อุ้มชู ลานหญ้าที่ดี ทุ่งหญ้าอุดม ภูเขา ลานหญ้า	➡	ผู้เชื่อที่เชื่อฟังคำสอนของพระเจ้านั้นมีความสุข
แกะที่หายไป หลงเงิน	➡	ผู้เชื่อที่ไม่เชื่อฟังคำสอนของพระเจ้า

8. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นแสงสว่าง” มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นแสงสว่าง แสดงให้เห็นได้จากถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 12 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม ความมืด ความสว่าง ประทีป ตะเกียง พระรัศมี นามวลี แสงสว่างส่องทาง พระรัศมีแห่งความโอ้อ่า ความสว่างนิรันดร์ กริยาส่อง กริยาวัล ทำความมืดให้สว่าง ทอแสง ฝ่าความมืดไปด้วยความสว่าง อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่างเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า ความสว่าง ซึ่งหมายถึง แสงที่ใช้เพื่อส่องให้ความกระจ่างชัด หรือส่องสว่างเพื่อนำทาง เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่า ชีวิตผู้ที่ไม่มีพระเจ้าหรือไม่เชื่อในพระเจ้าเป็นผู้ที่เดินอยู่ในความมืด คือไม่มีเส้นทางในการดำเนินชีวิต วิธีการแก้ปัญหา หรือวิธีการเผชิญปัญหาเลย เหมือนเดินอยู่ในเส้นทางที่มีแต่ความมืดมืดไม่มีหนทางออกในชีวิต แต่ถ้ามีพระเจ้าเปรียบเหมือนมีแสงสว่างส่องทางในการดำเนินชีวิต ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(27) ศัตรูของข้าเอ๋ย อย่าเปรมปรีดีเย้ยข้าเลยเมื่อข้าล้มลง ข้าจะลุกขึ้นอีกเมื่อข้านั่งอยู่ในความมืดพระยาห์เวห์จะทรงเป็นความสว่างแก่ข้า (มีคาห์ 7:8)

(28) พระวณะของพระองค์เป็นตะเกียงแก่เท้าของข้าพระองค์ และเป็นความสว่างแก่ทางของข้าพระองค์ (สดุดี 119:105)

(29) ขององค์พระผู้เป็นเจ้าทรงอำนวยพร และทรงพิทักษ์รักษาท่าน ขอให้พระพักตร์ขององค์พระผู้เป็นเจ้า ทอแสงเหนือท่าน ... (กัณดารวิถี 6:24-26)

ตารางที่ 8 การเชื่อมโยงในระดับปริธานระหว่างคุณสมบัติของแสงสว่างและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง “ความสว่าง”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
ความสว่าง ประทีป ตะเกียง พระรัศมี พระรัศมีแห่งความโอ้อำ ความสว่าง นิรันดร์ แสงสว่างส่องทาง	พระเจ้า
ความมืด	อุปสรรคในชีวิตผู้เชื่อ
ส่อง ทอแสง	คำสอนของพระเจ้าเป็นแนวทางให้ผ่านพ้นอุปสรรค
ฝ่าความมืดไปด้วยความสว่าง	ผู้เชื่อผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต

9. มโนอุปลักษณ์ “พระเจ้าเป็นอาหาร” มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร แสดงให้เห็นได้จากถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 21 ถ้อยคำ ได้แก่ คำนาม ผู้ที่หิว คนหิว คนกระหาย อาหาร มานา (หมายถึงเม็ดยา มีลักษณะเหมือนเมล็ดผักชี มีรสเหมือนขนมแผ่นผสมน้ำผึ้ง) ของดี ข้าวสาลี ดำรงชีวิต นามวลี อาหารชั้นเลิศ คำกริยา กระหาย อิ่มเอม หนาใจ หิวโหย ชิม อิ่มหนา กิน อิ่ม อุดมคติ ต้ม กริยาวิลี หวาน อุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า อาหาร ซึ่งหมายถึง สิ่งที่รับประทานเข้าไปเพื่อบำรุงเลี้ยงร่างกาย เมื่อมีการถ้อยความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่าพระเจ้าเป็นอาหาร เป็นเครื่องต้ม ส่วนผู้คนทั่วไปและผู้เชื่อเป็นคนที่ต้องการอาหาร ผู้คนที่รู้สึกไม่มีความสุขเปรียบได้กับผู้หิวโหย ไม่มีอาหาร ขาดแคลนน้ำดื่ม ทำให้หมดเรี่ยวแรง ไร้กำลังกายในการต่อสู้กับปัญหาในชีวิต เหมือนกับที่ผู้หิวโหยไม่มีเรี่ยวแรงในการทำกิจการงานใด ๆ แต่ถ้าได้อาหารได้เครื่องต้ม ผู้ที่หิวโหยก็จะรู้สึกอิ่ม ดับความกระหายลงได้ กริยาวิลี หวาน เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ความหมายของรสชาติอาหารที่มีรสชาติน่าประทับใจกับความซาบซึ้งตรึงใจเมื่อได้ฟังคำสอนของพระเจ้า เป็นการเปรียบรสชาติอาหารกับคำสอนของพระเจ้าที่เมื่อผู้เชื่อได้ฟังก็รู้สึกพึงพอใจ ประทับใจเหมือนทานรสหวานของอาหาร ดังตัวอย่างปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

(30) เพราะพระองค์ทรงให้ผู้กระหายได้อิ่มเอมและผู้หิว พระองค์ทรงให้เขาหนาใจด้วยของดี (สดุดี 107:9)

(31) พระดำรัสของพระองค์นั้น ข้าพระองค์ชิมแล้วหวานจริง ๆ หวานกว่าน้ำผึ้งเมื่อถึงปากข้าพระองค์ (สดุดี 119:103)

(32) “พระองค์ทรงทำให้ท่านถ่อมลงโดยให้ท่านหิวโหย แล้วทรงเลี้ยงดูท่านด้วยมานา ซึ่งท่านหรือบรรพบุรุษไม่เคยรู้จักมาก่อน ทั้งนี้เพื่อสอนท่านว่ามนุษย์ไม่อาจดำรงชีวิตด้วยอาหารเพียงอย่างเดียว แต่ดำรงชีวิตด้วยทุกถ้อยคำจากพระโอษฐ์ขององค์พระผู้เป็นเจ้า” (เฉลยธรรมบัญญัติ 8:3)

ตารางที่ 9 การเชื่อมโยงในระดับบริหารระหว่างคุณสมบัติของอาหารและพระเจ้า

มโนทัศน์ด้านทาง “อาหาร”	มโนทัศน์ปลายทาง “พระเจ้า”
อาหาร มานา ของดี ข้าวสาลี อาหารชั้นเลิศ	พระเจ้า
ผู้ที่หิว คนหิว คนกระหาย	ผู้ที่ไม่เชื่อ ผู้ที่ไม่รู้จักพระเจ้าไม่รู้จักถ้อยคำ และคำสอนของพระเจ้า
หิวโหย กระหาย อดอยาก	ผู้ที่ต้องการมีความสุข มีสันติสุขในชีวิต
กิน ชิม ต้ม ปาก	ผู้ที่นำเอาคำสอนของพระเจ้าไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
อิ่ม อิ่มเอม หนำใจ	ผู้ที่ทำตามคำสอนได้มีความสุข มีสันติสุขในชีวิต

ผลการวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์พระเจ้าแสดงให้เห็นมโนอุปลักษณ์พระเจ้า 9 ประเภท พบหน้าที่อุปลักษณ์โดยจำแนกตามกลุ่มหน้าที่ของอุปลักษณ์ตามแนวคิดของโกลท์ (Goaltly, 1998 อ้างถึงใน Charles Thursby Denroche, 2012: 75-76) ได้ว่า หน้าที่อุปลักษณ์พระเจ้าแสดงให้เห็นหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

1. หน้าที่การอธิบายและการสร้างแบบจำลอง เห็นได้จากการสร้างแบบจำลองว่าพระเจ้าเทียบเป็นพ่อ เป็นครู เป็นเครื่องกำบังภัย ฯลฯ ซึ่งการใช้แบบจำลองที่เป็นรูปธรรมนี้จะทำให้เข้าใจสิ่งที่เปี่ยมนามธรรมอย่างเป็นรูปธรรมได้มากขึ้นเพราะมีการเชื่อมลักษณะทางความหมายของสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง ในที่นี้แสดงให้เห็นว่าพระเจ้าเป็นผู้มีชีวิต เป็นผู้ให้กำเนิด เลี้ยงดูบุตร เป็นผู้สั่งสอนชี้แนะแนวทางชีวิต และเป็นผู้ดูแลคุ้มครองป้องกันอันตราย ซึ่งเป็นไปตามหลักความเชื่อของคริสตศาสนาที่ยืนยันถึงการมีอยู่จริงของพระเจ้า ว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างสรรพสิ่งและเป็นต้นกำเนิดของสรรพสิ่งทั้งปวง พระเจ้าสร้างมนุษย์ด้วยความรักและปรารถนาให้มนุษย์มีความสุขสมบูรณ์พูนสุข และมีสันติสุข เมื่อผู้อ่านไบเบิลได้อ่านถ้อยคำการเปรียบเทียบกับสร้างภาพพระเจ้าขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยเห็นตามแบบจำลองที่เปรียบขึ้นย่อมทำให้เข้าใจหลักคิดพื้นฐานสำคัญของศาสนาได้

2. หน้าที่ในการให้เหตุผลโดยการเปรียบเทียบ จะเห็นได้ว่าในไบเบิลต้องการสั่งสอนให้ผู้อ่านเชื่อในพระคำที่ปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์ไบเบิล จึงมีสร้างเหตุผลว่าเหตุใดผู้อ่านต้องเชื่อคำสอน

ในไบเบิล นั่นก็เพราะว่าพระเจ้าเปรียบเป็นครู เป็นพ่อ เป็นคนเลี้ยงแกะ ทำให้ผู้อ่านเชื่อมโยงความคิดได้ว่าพระเจ้าเป็นเหมือนผู้คอยสั่งสอนชี้แนะและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเหมือนเช่นครู และพระเจ้ารักผู้เชื่อทุกคนเหมือนพ่อแท้ ๆ ทำให้รู้สึกว่าการสอนมีคุณค่าและได้มาจากผู้ที่หวังดีต่อชีวิตของผู้เชื่อจริง ๆ ทำให้อยากดำเนินชีวิตตามคำสอนนั้น นอกจากนี้การที่เปรียบพระเจ้าเป็นผู้เลี้ยงแกะแสดงให้เห็นว่าเปรียบเทียบผู้เชื่อเป็นแกะ ซึ่งแกะเป็นสัตว์เลี้ยงง่าย อยู่ร่วมกันเป็นฝูง แกะจะฟังเสียงผู้เลี้ยงและเชื่อตาม เป็นการสร้างเหตุผลเพื่อนำไปสู่การสอนให้ผู้เชื่อทำตามสอนเพื่อมีศีลธรรมและจริยธรรมตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการดำเนินชีวิตของคริสตศาสนิกชนที่ว่าให้ดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้า โดยไม่พึ่งประเพณี เหตุผลและประสบการณ์ตนเองเท่านั้น แต่ต้องเชื่อในพระวิญญาณบริสุทธิ์ที่หมายถึงพระเจ้าในตัวผู้เชื่อทุกคนสิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงถึงสิทธิอำนาจของพระคัมภีร์ที่อยู่ในเนื้อหาที่ถูกบันทึกไว้เพราะคริสเตียนจะต้องเชื่อในความจริงในคัมภีร์ไบเบิลเป็นความจริงอันสมบูรณ์และทำตามคำสอนในนั้น

3. หน้าที่ในการกำหนดความคิด ได้แก่ การกำหนดความคิดให้ผู้เชื่อว่าเมื่อตนเองเกิดปัญหาและอุปสรรคในชีวิตการมีพระเจ้าหรือเชื่อในคำสอนของพระเจ้าจะทำให้ตนมีความสุขความปลอดภัย ดังเห็นได้จากมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง เป็นแสงสว่าง เป็นอาหาร และเป็นหมอ เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เชื่อเห็นว่า เมื่อมีความทุกข์ในชีวิต รู้สึกว่ามืดมนไม่มีหนทางแก้ไขปัญหาหรือไม่สามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ ยังมีพระเจ้าที่เป็นเหมือนเครื่องกำบังคุ้มกันภัย สามารถเข้ามาหลบภัยให้พระเจ้าคุ้มครองได้ และยังเป็นแสงสว่างส่องในความมืดมนของชีวิต และเป็นอาหารเมื่อยามรู้สึกหิว เปรียบได้กับคนที่ไร้หนทางในชีวิตกลับเป็นมีความสุขขึ้น เมื่อผู้เชื่อเข้าฟังพระเจ้าจะทำให้รู้สึกว่าการปลอดภัย อบอุ่นและมีความหวังเพราะมีพระเจ้าอยู่ด้วย หรือเมื่อมีความทุกข์มีก้นขวารักษาเหมือนหมอที่รักษาคณป่วย นอกจากนี้ยังกำหนดความคิดให้ผู้เชื่อรู้จักต่อสู้อย่างไม่เกรงกลัวอุปสรรคใด ๆ เพราะมีพระเจ้าอยู่กับตนเสมอ ดังเห็นได้จากมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเทพและเป็นแม่ทัพ เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เชื่อเห็นว่าหากผู้เชื่อมีพระเจ้าอยู่ในชีวิตจะมีผู้คอยดูแล คุ้มครองปกป้องเหมือนมีเทพรักษาวีชีวิต

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาค้นคว้าอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้จักสิ่งที่ไม่มีความชัดเจนได้แก่พระเจ้าผู้ซึ่งไม่ปรากฏแก่ตาให้ทราบได้ว่าพระเจ้าเป็นสิ่งใดและมีคุณสมบัติใดแสดงให้เห็นได้จากกระบวนการการใช้ภาษาที่เป็นระบบปริชาน โดยเมื่อเราเข้าใจความหมายถ้อยคำที่นำมาเปรียบเทียบได้จากวงความหมายต้นทางของถ้อยคำนั้น ๆ ที่เรารู้จัก เพราะเป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมและเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เราเคยพบเห็น เคยเจอ หรือเคยสัมผัสเกิดเป็นความเข้าใจพื้นฐานนำไปสู่การถ่ายทอดความหมายไปยังความหมายปลายทางที่ไม่รู้จัก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน

2. เมื่อสามารถเข้าใจการถ่ายทอดความหมายว่าพระเจ้าคือสิ่งใดจากถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไบเบิลแล้วทำให้ทราบว่าคัมภีร์ไบเบิลเป็นหนังสือคำสอนทางศาสนาที่มีบทบาทในการปลูกฝังมโนทัศน์ต่าง ๆ แก่คริสตศาสนิกชนอย่างเป็นระบบผ่านการใช้ภาษาของ

ฝ่ายศาสนจักร เพราะคริสตชนนิกายโปรเตสแตนต์ยึดหลักความเชื่อเดียวกันว่าพระคัมภีร์คือพระวจนะของพระเจ้าที่มีมาถึงมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์ดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้า หลักเชื่อของนิกายโปรเตสแตนต์กล่าวว่าสิ่งที่ปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์มีมากพอที่จะให้ผู้เชื่อได้รับความรอดจากบาปและได้รับชีวิตนิรันดร์โดยไม่ต้องแสวงหาการเปิดเผยแบบอื่น ๆ ดังนั้นศาสนจักรจึงพยายามถ่ายทอดหลักความเชื่อและจริยธรรมคริสเตียนทั้งหมดลงในคัมภีร์ไบเบิลและบอกว่าไม่ควรให้สิ่งอื่นมีอำนาจเหนือพระคัมภีร์ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นพลังของภาษาที่ช่วยประกอบสร้างความหมายของพระเจ้าให้เป็นรูปธรรมขึ้นผ่านกลวิธีการเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ เมื่ออ่านคัมภีร์ไบเบิลผู้อ่านจะเข้าใจในความมีอยู่จริงของพระเจ้า และยังเห็นถึงความอัศจรรย์ต่าง ๆ เช่น พระเจ้าสร้างสรรพสิ่งทั้งปวง สร้างมนุษย์ มีความรอบรู้เปรียบดั่งเป็นเทพ แต่ก็อยู่ใกล้ชิดมนุษย์ทุกคนเสมือนพ่อ ครู ผู้เลี้ยงดู ทำให้ผู้เชื่อเชื่อในความรักของพระเจ้าและพร้อมจะทำตามคำสั่งสอนในคัมภีร์ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ที่เชื่อในพระเจ้ามีหลักในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ รู้สึกได้ถึงการมีผู้ที่คอยดูแลคุ้มครองชีวิตจนวาระสุดท้ายเมื่อตายก็ยังได้อยู่กับพระเจ้า การได้เชื่อว่าพระเจ้ามีคุณลักษณะต่าง ๆ อันพิเศษเหล่านี้ทำให้เกิดความหนักแน่นในความเชื่อของผู้เชื่อได้และยังทำให้การสั่งสอนศีลธรรมและปลูกฝังจริยธรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างน่าเชื่อถือด้วย

3. ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณ์ที่เด่นชัดคือมโนอุปลักษณ์มนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณก รัมมะอัทธ (2556) พราวพรรณ ผลบุญ (2561) ของวรวรรณา เพ็ชรกิจ และสุธาณี ปิยพสุนทรา (2560) แสดงให้เห็นว่าการเชื่อมโยงประสบการณ์ของมนุษย์กับสิ่งรอบตัวต่าง ๆ ทั้งประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเครื่องช่วยทำให้มนุษย์สื่อความคิดในเรื่องนามธรรมออกมาเป็นรูปธรรมได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้ที่สนใจอาจศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพระเจ้าในศาสนาคริสต์กับพระเจ้าในศาสนาอื่นว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างในมโนอุปลักษณ์ใดบ้าง

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

รายการอ้างอิง

- กรรณก รัมมะอัทธ. (2556). การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- การศาสนา, กรม. กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). ศาสนาในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กรมการศาสนากระทรวงวัฒนธรรม.

- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2562). **ศาสนาคริสต์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2564 จาก https://www.matichon.co.th /article/news_1768119
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2542). หน้าพี่ของอุปลักษณ์จากมุมมองผู้พูดภาษาไทย. **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. 16 (ธันวาคม), 249-268.
- นันทนา วงษ์ไทย. (2562). **อรรถศาสตร์ปริชานเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: เวิร์ค ออล พรินทร์.
- โปรดปราน ธรรมสอน. (2544). **การศึกษาเปรียบเทียบระบบสรรพนามในงานแปลพระคัมภีร์ไบเบิล ฉบับ 1971 และฉบับอ่านง่าย** (ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พราวพรรณ ผลบุญ. (2561). ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์จากบทเพลง J Pop. **มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์**. 35(2), 331-316.
- วรวรรณา เพ็ชรกิจ และสุธาสินี ปิยพสุนทรา. (2560). พระทรงเป็นยิ่งกว่ามหากษัตริย์: การศึกษามโนอุปลักษณ์และมุมมองของพสกนิกรไทยที่มีต่อในหลวงรัชกาลที่ 9. **วรรณวิทัศน์**. 17, 5-33.
- ศิริพร ภัคดีผาสุข. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษาภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี พงศ์พิศ. (2529). **ศาสนาคริสต์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอ็ดิสัน.
- Charles, D. (2012). **Metaphor, Metonymy, Language Learning and Translation. The language of metaphors**. London: Institute of Education (University of London).
- Goalty, A. (1998). **The language of metaphors**. London: Routledge.
- Lakoff, G., and Johnson, M. (1980). **Metaphor we live by**. Chicago and London: University of Chicago Press.